

THE HEBREW JOURNAL

לְזִקְנֵת אַדְמָה

A
JEWISH
CANADIAN
DAILY 6c
Cinematograph
And
CANADA
And Abroad

VOLUME XII No. 44

TOR

MARCH 3 192

אברהם בראון גאנזברג הג' 3-טניר מונץ 1925

PRICE THREE CENTS

אידישע סוחרים ער
רדעת און ארײַנְגע
וואָרְפָּע אִין שֵׁיְד

2

פָּזְנוֹ דִּי פַּעֲרַטְעַ גְּרַעַסְטַע עַוְּ פָּזְנוֹ דֵּעֶר לְעַצְמָעַ צִיִּיט

טני מפען ועקבם קאניבאלאטן

אלטע פרוג איז פארלייבט געזועגען

**שם חליש'ען האט איהָר
ערראטעוועט דאס ליעבען**

א. יונגען פרוי, וועלכען וואוינטן אין
נידר. זו. ק. א. אויף 18 עלס טפריטין,
אטס נצעטטען נעהאטס צו פארראטשען איהָר
בעבען דעם פאל, וואס זז האט בע'השלט.
אַרְיוֹסְפָּאַלְעָנְדִּין דְּרוֹבִּין פָּעָנְסְטָעֵן
א. איהָר רום אויף דעם דראטטען פְּלאָר,
ז. זי נעלביבען לעבען, סְרָאַצְדָּעָם וְאַסְמָעָם
איוֹ נעלאלען פְּעַצְיָגִן, פָּסֶם, נָאָר אַ-
אנְקָג דֻּעַם וְאַס פְּאַלְעָנְדִּין האט זי גַּעַ-
שְׁטִים, אַנְדָּעָרֶשׂ וְאַלְמָט זי אַפְּשָׁר נְעַנְסָטָעָם
וְוּוֹרָעָן, אַדְרָה וְעַנְגִּינְסְּטָעָם. שְׁוּעוֹר
אַדְרָוָן גְּרָעָט גְּנוֹוֹרָעָן.
אוֹוֹ וְוּלְלָעַן האבען די דָּאַקְטּוּירַדַּן.

יעקבאטע זועגען קולטור ארכיטט ב' י. רוי צויה

אנדרידייך אַ פָּרְדֵּשְׁלָגָן וְוָעֲגָן אָז אַפְּדָה,
וְוָסֶם זָאָל פָּרְדִּיעָבָעָן אַיְרָאָפְּפִי
שְׁעָן פָּרְדִּיעָדָעָן.

פָּרְדֵּשְׁלָגָן הָעָרִיא הָאָט שְׂוִין דָּעָרָה
לְמַעַן דָּעָם פָּלָאָן פָּזָן דָּר. שְׁמָרְפָּעָמָן
עָרָ זְיוּן עַמְּפָּעָר אַזְּ דָּרְדוֹיְלָן גַּעַוָּעָן

אוֹ זְרוֹן יְזָרְעָאָל אַזְּ דָּרְדוֹיְלָן גַּעַוָּעָן
וְמַטְּ דָּו אַנְדָּרָעָן אַלְיאָרָטָעָן
דָּעָר דִּיטְּשָׁרָעָן זִיכְּרָעָנָגָן זָלָאָן
אַגְּטָמָאָן זָלָיְסָעָן אַזְּ אַפְּמָאָר אָזְוִי
זָעָנָלָאָנָה, פָּאָקָרִיהָ, בָּלְעָנָעָן אַזְּ
תְּשָׁלָאָהָן, אַבְּעָרָגָן נִיטָּפָיְנָעָן גַּאַזְּ
שְׁטָעָרְגָּנָעָן.

אלמער נקיוט צו שטמאען פון גאנלישער קאנינקליכער פאמלייע

צ'יזן האל אייזו וונטאנן אַוונעטן גער
עטען אַיבערסידטן פון פֿעלע פֿערוואָגןען
לְבָעַן וּנְגַעַן גַּעֲפָרְשָׁעִין הַעֲרָעָן דֵּי קֶלְטָנָר.
צ'יזן אַוְבָּבָי וּוּסְטָקָמָעָן דֵּי קֶלְטָנָר.
צ'יזן אַוְבָּבָי וּוּסְטָקָמָעָן דֵּי קֶלְטָנָר.
אַינְסְטָמָאלְדִּיטָן גַּעֲוָאָרָעָן.
ס. חַוְמָעָל אַיְזָן גַּעֲוָעָן דָּעַר פָּאָרְזָוּ
צַעֲנָדָר פּוֹן אַרְזָאָמָלְגָּמָן.
סְרָם. מַאנְדָּע, בָּאָנְגְּלִיָּה פּוֹן מִיסְס
גַּעֲלְמָאוֹן, האָכָעָן דָּוְרְבָּנְגָּפָּהָרָט אַמְּזָוִיאָט
הַנָּעַ רַעַד וּוֹעַדְעַן דָּעַה וּנוֹיְטוֹעַנְדָּגִין
סְפָּאָן פְּוּלְמָרָאָרְבִּים אַיְצָ' צִיּוֹנוֹת
לִישְׁעָן פְּרָאָנָּטָם.

רדרים באזור פאר דער מאטויזד
גומן ארכט

ווערען
ענדריך וויסען מיר שווין וויבעל
шибאָדטישע טעקסען מיר וועלן דראָרטען
אַמְקָאָר אַפּוּבְּמָאָן, זִין פָּרוֹן אַן
צַּאֲחַלְתָּן.
הַעֲרָבָה סִיטִי קָאָנוֹסִיל חָאָטֶן גַּעֲכְטָעָן בֵּין
זַיְן וַעֲזָנָן באַשְׁלָאָסָעָן, אָן דָּעַן טַעַקְסָן
רִיאַיט פָּאָר הַיְנָמָנָס יַאֲהָר נָאָל זַיְן 29.85
מוֹלָס פָּוּן דָּאָלָאָר.
די מַעֲרַחַטָּע צִיּוֹן פָּוּן דָּעַר גַּעַבְתָּן
טִינְגָּר וַעֲזָנָן אָנוּ פָּאָרְנוּמָעָן גַּעַוּעַוָּעָן
הַקִּיפְטוּבָלְדָּר מִיטָּן די „עַסְפָּמִיּוֹת“.
זַוְעַט בָּאָנְדִּיסְפָּוּן אָנוּ
זַוְעַרְיוֹטָעַט עַרְעַפְנָרָגָן
קָאָנוֹסָעָן חַאנְטָרָהָעָן טַרְטָהָעָן
דִּי אַלְעָזָר בְּקָשָׂוֹן זָוָאָמָוָא חַאָבָעָן
נִיטָּן גַּעַהְאָלָעָן.

רנטס טאלער פאהרט קיין ארייך ישראָל

האט באללהען צו שיקען נאר ירושלים
דעט פרדאפעסאָר פיז טוואָלָגַנְיָה
טעם אלס באָנדְרִיסְטֶר בע דעד ערעפּונְגָן
רוֹתָם הַעֲרָבָה וְהַשְׁמִינִית
ענֵץ אֵין דָא ערעפּעַטְנָט גַּעֲוָעָדָן מִיט

וְעַל מִלְדָּעָת אֶל עֲלֹנָרָמָע אָם
יָאָרְקָעָר „מַאֲרָגָן וְשָׁוְרָגָלְלָי“. מֵיוֹ
בְּאַאוֹסָטָעָר אַזְרִישׁ - דִּימְשָׁעָר
יְפָטְשָׁטָעָלָעָר אָזְ דְּרָאָמָצָמָרָג עַזְמָטָע
לְלָעָר. אַפְנֵעָאַהָרָעָן קִיּוֹן אַרְץ יִשְׂרָאֵל.
אַיּוֹ יְרוּשָׁלָמִים אַיּוֹ נַעֲמָתָרְכָעָן חַיִּים
חַח אַבְרָהָמָאָוּזָמָשׁ. אַפְלִיכְמָנָק בָּן
דִּרְשָׁטָאַבָּעָנָם אַדוֹשָׁנָע שְׁרִיבָעָר בָּן
יְזָבְּרָאַבָּעָמָע.

יצחק אבן ואנדרה בון אויפֿלען
וועינגערד בית עלמיין

וועינגערד, מערץ 2

יצחק אבן, וועלכבר אוין לעצטען דאנדרה בון דא געשטארבען. אוין פרידוי טאג נערראקט נעווארען צו קבורה אויףֿלען הונגען בית עלמיין.

ביי דער לְרִיךְהָעַדְתָּה אֲנוֹוועֶנדְתָּה גַּעַד

מעדר גאלציגען אוין דער ווילנער גע-ען. די חוייטט-פראנע פֿאָר דער קאנֵען אַזְעִי צו שְׁאַעֲרָן אַפְּרָאַרְיָינְגְּטָעָן גִּיסְטְּשָׁע אַרְטְּגָּוָן אַזְעִי פֿוֹן נָאָנִי קוֹיְדָּה דָּר. נָאָמְלִיעָב חָאַט בַּיִי דָּר כָּאָנֵי גַּנְיִן אַוְיְסְנָעָדְרִיקְטָן דַּי האָפְּנָזָנָגָן, אוּסְטָחָן זַיְדָה יַעֲצָט אַנְהָיוֹבָעָן אַנְרִישָׁע אַקְּדָה אַדְמָקָן דָּעַם באַשְׁלִיסְטָן צוֹדָה דָּר אַמְּדָה.

פארלאננט
פארלאננט און ערפאהערגעטס
דידישען זונען ערפאהערגעטס
אַזְעָלְבָּר וְאַם הַמִּתְּמָלֵךְ
אַדְבָּיִט אַין אַצְּיָגָנוּ פָּרָה
צִינְגָּעָן.
פָּרָעָנָן פָּזָן 4 אַזְיָגָעָר אַין אַין
יִם פָּזָן „וְשׂוֹרְגָּאָל“ פָּאָר כָּרֶן.
יעַלְעָנָד.

<p>ריבekaקאווער רבּי, אונ פיעלע אידישע שריפשטעטלער.</p> <p>נבע סאקוואויטש ע"ה</p> <p>די פֿרְיוֹ פָּזֶן שַׁלְמָךְ לִבְ סַאֲקָאוּוִיטֵשׁ, פָּזֶן 217 מאָרְיוֹא סְטוּרִיט, אַיז גַּעַשְׂטָאַרְבָּעַן נַעֲכַטָּן אַזְוּעַנְטַן.</p> <p>די לְוִהּ וּוְעַטּ וַיְוִין חַיְינָם, דַּיְנַטָּמָג, 12 אַ זַּיְגָּעַר מִיטָּאַנְצִיּוֹתַן דָּעַר פָּאָרְדָּן שְׁטָאַרְבָּעַנְעָלִים וּוּאוֹנוֹגָן.</p> <p>אלְעֻ פְּדִינְגַּט אַיז קוּרְבָּן וּעֲנָעַן גַּעַד בעַטְמַן צַוְּקוּמָן צַדְעַר לִיהְיָה.</p>	<p>רכזיפט פָּאָר 55 מִזְעַנְטַזְאָל</p> <p>דא סַהְווֹן פָּגָם פָּאַרְשָׁטָאַרְבָּעַנְטַס ערְמָאנְד וּזְאָקָעָר 99 סְמַטּ. דַּוְשָׁאַרְדוֹשָׁ יִתְמַאְיַה נַעֲכַטָּן פָּאַרְקִיּוֹפְטַס נַעֲוָרְעָן דָּעַר סְמוּעֵן פָּזֶן 55 מִזְעַנְטַס דָּאַלָּאָר. דָּאַס הַוְיִי הַאַט 23 רַומְס אַזְן 6 שְׁדָרְמָוּס. עַס אַיז אַפְּגַּנְקִיּוֹפְטַס נַעֲוָרְעָן טְרִינְגִּיטַיִי קָלְעָרוֹשַׁס.</p>
--	--

**רעליזונג איז פעסט אנטשלאפען או
באלפור פראנראם זאל דורךגעפערט
וועדען ווי געללאנגעוועט**

(—:0:—)

טונן פון פראנראם אונטשלאפען האבען אונגעעהל
טונן ביי 2 שעה ציט.
דאלאיפאקס חאט איז גען
פיהט
האליפאקס, מערץ 2
שבת אונגעט האט נאווא פאקישיא
איזו געפלחט דער ערדי-ציטערניש וואס
האט זיך איזו שטראם נטעטלט אבער
אנטעריאן און קויבערע.

אַבְּרָהָמִן וְשָׂעָן פְּרָאַרְבִּיךְעַמְּן גַּעֲוָא
לְעֵן אַיִּינָה אַדְּרָעָה מַעֲהָר אַוְפְּרִירְוִיסְלְגָנְגָן,
וְעַזְנִית דֶּר ערְדִּ-צִיטְעָרְנִיש
מַגְנְּטְרָעָא, מַעֲרָץ 2.
פִּיעָר בְּדָרִיר, אַהֲנָעָר פְּרָאַנְצְּיוּזָן,
דָּאַקְטָן יַעֲצָם דָּרָר ערְדִּ-צִיטְעָרְנִיש פְּנִין
שְׁבָת אַוְעָנָם, וּוֹילְן נִים, וְאַלְמָעָר נִים
אַבְּרָהָמִן פָּנוּן אַנְגָּאָס פָּנוּן בָּרָאַרְבָּרָס

וְעַזְנִית דֶּר ערְדִּ-צִיטְעָרְנִיש פְּנִין
טְרֵיְדִּין יַיְנָאָס צְיָוָתְרִישׁוּן גַּעֲנָעָן
וְרֵוְלִים, מַעֲרָץ 2, (איַטָּא).

דוּ טְעַמְּנִין אַרְבָּאַיִשׁ פְּרָאַרְטִּי, נֵעַ רְעֵבָאַסְטִּין
פִּיחָרֶת פָּנוּס יַרְוָשְׁלָמִיְּרָה מַעֲיָד גַּאֲשִׁיאָר
דָּרְפָּאָרָה, וְעַס עַר האט זיך עַטְנָאָס אַז
שִׁיבִּי האט באַשְׁלָאָפעָן צְיָוָתְרִישׁוּן
מִוסְטָרָה אַרְבָּאַיִשׁ עַקְוּכִּיטְיוּזָן
וְעוֹזָן נִירְבָּנָהוּן.
בָּאַקְאַטְרִיעָן באַלְפָרָה.)

מאַנדָּאת האט פְּיעָל גַּעֲדָלָה

וְוּ דָרָר יַרְוָשְׁלָמִיְּרָה קָאַרְעָסְפָּאָרָן
דעַנְסָטָן פָּנוּס „עַקְסְּפָרָעָס“ טִיְּרִיכְטִים.

גַּוְיִירָק, מַעֲרָץ 2.

דָּעָזְנִיְּזָן, אַיְזָעָס פָּנוּן יַיְד בְּעַסְטָעָן
בְּפִיטְשָׁרָס, אַיְזָעָס דָּרָר נִיְּשָׁאָנָל בְּיַיְוָן
בָּאַל לְוָעָן, האט אַוְנְטָרְגְּנָעָרְיָהָעָן אַפָּר וּלְעַלְבָּעָן
דָּרְדִּי יַהְרָדְגָּעָן אַקְטְּרָאָקָם, פָּאר וּלְעַלְבָּעָן
עַד אַפְּקוּמָס 50 מְיוֹעָנָט דָּאַלָּאָר, אַרְעָז
אַבְּעָר 16 טְוַיְוָעָט דָּאַלָּאָר אַסְעָזָן.
פָּאַרְלָאָגָטָן חָאט קָר נִיט וּוּנְגָנְעָר
פָּנוּן 22 טְוַיְוָעָט, אַבְּעָר פָּנוּן האט זִיך
אַוְיְגָעָנְלִיבָּעָן אַטְיוּנְטָעָר אַרְאָפָּן — אַ
טוּוּנְטָמָעָר אַרְוָוָן.

אנו מאנכע מענישען קענען זיך באקאנטען, או ווי האבען נס' געהאט עונ דער בראנדראט וואס ווערט אונגענדרייט קיון, חאניגטן', קען זיך עס אבער ניט לאכט באקאנטען נארא בעס, די באקאנטען פוינטעל קאמעדיע אקטראטע און טאנצעע ריאו, וועלכע איז שבט אונגעפאחרען זום פינטטען מסהיל איזות א חאניגטודיש דיוויז.

פראטנטערען געגען דער

דו יוניאן זון אייונבאהן ארכיבי טער, וועלכע באשטערט פון אידיען איז אונגעטרן מאני דאס איז געטאנט איז, או אונגעטרן מאני גוונט האט געטאנט געווארן פעל מאסטער.

איינער פון די אונגעלאנטע שוחטים

ז'וֹדָעֶר שְׁפָרָעַם זֶה

טעה'ת או עיר האט מירא פאר טויט שטראָפ
מינסק, מערכא 2. (אייטא). מיל'ין - קאָמייסָה, און או געטאוּ האָפ
ווען מען החט הויינט בעים ישוחטס ער עס אַין אַנְרוּעוּעַן צוּשָׂטָאָה.
בראצעס גענומען ואַיטִישִׁיךְן אַזְוֵבָאָפָעָן אַזְוֵבָאָפָעָן
קריז'זָאָרָהָעָה, וואָסָחָט אַזְוֵבָאָלָעָן גַּעֲשָׂאָעָן אַזְוֵבָאָלָעָן
אי סטענדערד טעטמָעָר ווערט הויינט
הַיִּנְטָאָפָרְשָׂטְעָלוֹןְגָן
פָּאָרְזָ פָּאָלְקָםָ פָּאָרְאִיָּן

העניר עט שניות
וואס ווועס זיין גערוקט מארגען אין
ארדישען זוורנאָן.
העניר עט שניות
על געווען שיעילען היינטיגען בע
און אין סטונדרר טאטער,
מען דאחל איזהր מעהה ניט פֿאַר
שטעלען.
טארגען אין אַרְדִּישׁן זוֹוְרָנָּל
טאגישוועטן מזח באַליעט בעי מילוי
אנע אַרְטָען אַבְּער דער גאנגעַר וועלַע
פֿוֹלֶם ווֹגֶן דער גאנטס דינַסְט אַו זַי שְׂמִיכָן.
לאָךְ האָבען אַרְעַט צְפּוּרְיוּדָען זו זוֹין
וועניגטנען אוֹיְוָק אַזְּרָאֵן
ויבָּעַת, אוֹ מַעַן ווּט אַזְּקָעְנָדָע קְעָבָן
- אַזְּן צוֹוָמָהָאָגָּג מִיטָּן יְהָצִיָּם אַומְּנָלְשָׁלְבָן מַאֲרָטִידָע אַזְּן אַרְעַט
פֿוֹן דָּעַר עַקְוּבְּצִיעַן פֿוֹן מַעְרָדָר פֿוֹן אַלְיסָט, וְאַזְּסָט בְּאַוְוּרוּדְקְלִיבָט דָּעַם
עַמְּנָט זַעַם נַעַר פֿאָר אַזְּוּ דְּעָבָאָרְגָּן
דָּעַם אַמְּנָדָעָנָט פֿוֹן זָוָה, סִינָה, ווּלְלָגָע
כָּעֵד ווּילְהָאָבעָן אַזְּן מַעַן אַלְפְּאָבָאָטָן
אוֹ שְׁפִּיעַלְעָן אַפְּלָוָו אַזְּוּפָה דִּי טְרָפְּקָע
אַבְּער דָּעַר קְרָאָפָט פֿוֹן דָּעַר גָּאנְצָעָר דָּעַר
בָּאָטוּ אַזְּן שְׂיוֹן אַוְוּקָעְנוּמָן גַּעוֹאָרָן,
אוֹ עַס אַזְּיָן זְוִיכָּר אַזְּבָּאָטָן.